

รายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการ
ทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโบะโยไร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลอุโบะโยไร
อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

**รายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
ขององค์การบริหารส่วนตำบลโบายไร่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘**

ชื่อ : องค์การบริหารส่วนตำบลโบายไร่

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต
การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้
ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตการออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่
เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่
บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กรทั้งนี้การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ใน
องค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการ
ทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความ
เสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้า
ไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ
หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการ
ทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อน
ปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้า
ระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับ
จากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับ
ติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ
Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในของ
องค์กรมีจุดอ่อนและ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต
(Fraud Triangle)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

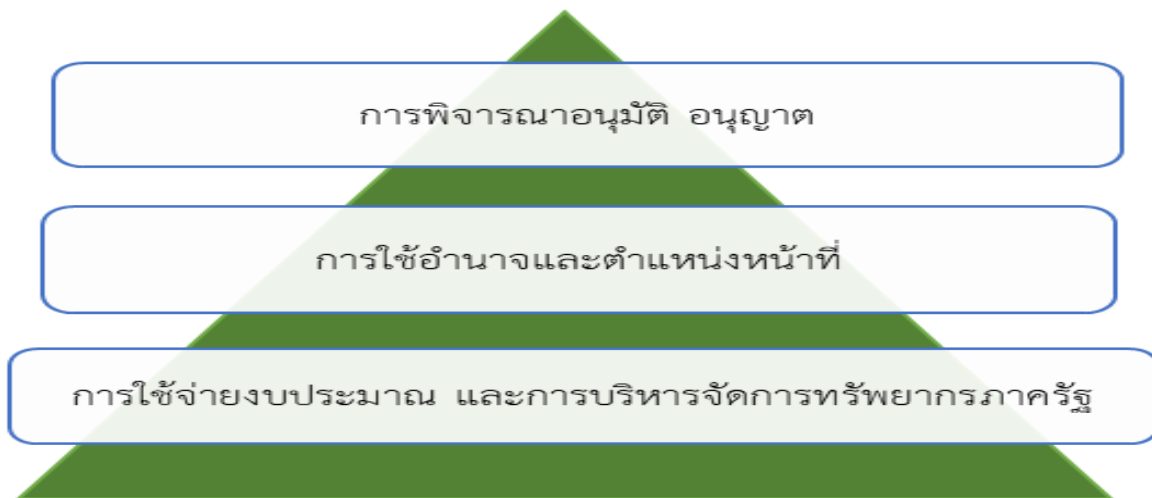
แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกิจให้บริการประชาชน
อนุมัติหรืออนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

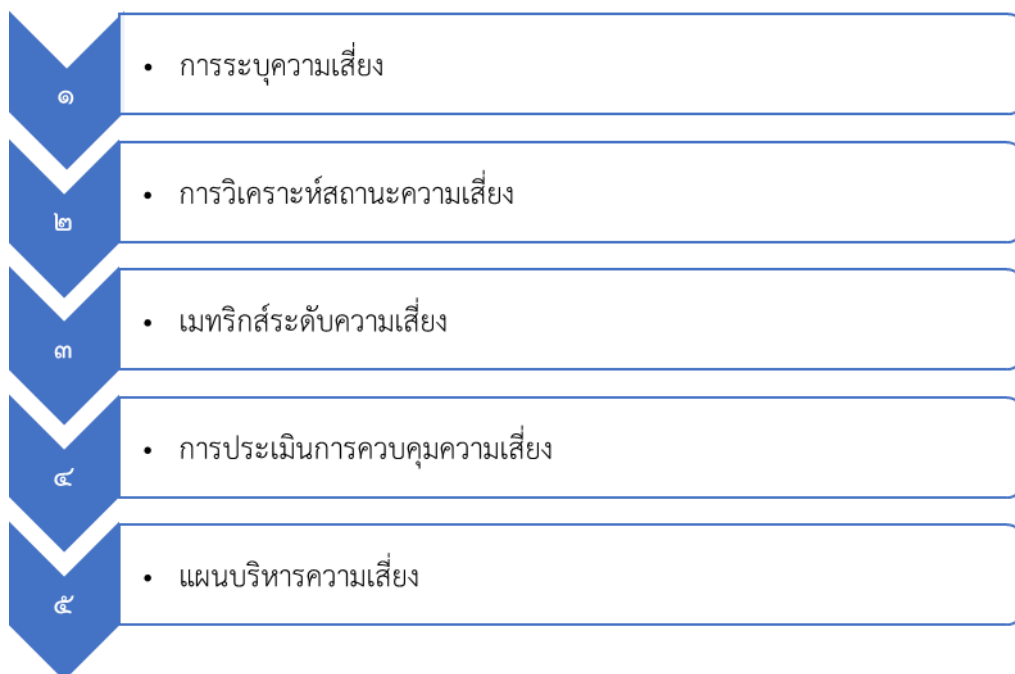
พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของ กระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงาน เรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาส

เสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้วนำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่น ๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส × ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (RiskProfile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ

๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕
	๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย

- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเพียงพอของมาตรการควบคุมที่มีอยู่
- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

ผลการประเมินความเสี่ยงและผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตและ ประพฤตินิชอบ	เหตุการณ์ความเสี่ยงการ ทุจริตและประพฤตินิชอบ	ระดับของความเสี่ยง			วิธีในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการ ในการบริหาร จัดการความเสี่ยง
		โอกาส เกิด (L)	ผลกระทบ/ ความ รุนแรง (I)	ระดับ ความเสี่ยงการ ทุจริต (L*I) (Risk Score)		
๑. กระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง และ การจัดหาพัสดุ	๑. การรับผลประโยชน์ เพื่อเอื้อให้เกิดการกำหนด คุณลักษณะเฉพาะให้กับ ผู้ประกอบการผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ๒. การรับสินบน/เรียกรับ เงิน/ ของขวัญ/สินน้ำใจ/ การเลี้ยง รับรอง ซึ่ง นำไปสู่การเอื้อประโยชน์ ให้กับคู่สัญญา	๒	๔	๘ (ปาน กลาง)	๑. จัดทำมาตรการส่งเสริมความโปร่งใส ในการ จัดซื้อจัดจ้าง ๒. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุม และ ติดตาม การทำงานอย่างใกล้ชิด มีการ สอบทานและ กำกับให้เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างเคร่งครัด ๓. จัดทำและเผยแพร่แผนปฏิบัติการ จัดซื้อ จัดจ้าง ๔. รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างต่อ ผู้บริหาร ๕. มีขั้นตอนเสนอการเห็นชอบผ่านสายงาน ตามลำดับและมีการกำหนดอำนาจ อนุมัติตาม วงเงินที่เหมาะสม ๖. ส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรมให้ ความรู้ แก่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง และผู้ปฏิบัติงาน ด้านพัสดุอยู่เสมอ	๑. มีการจัดตั้ง คณะกรรมการ จัดทำร่าง ขอบเขตงานหรือ รายละเอียดคุณ ลักษณะเฉพาะของพัสดุที่ จะจัดซื้อจัดจ้าง ๒. มีการฝึกอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับการ จัดซื้อจัดจ้าง และการจัดหาพัสดุให้กับ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพัสดุ ในระเบียบข้อ กฎหมายที่ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ๓. หัวหน้าหน่วยงานมีการ กำกับ ควบคุม ดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติ งาน ของ ผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไป ตามระเบียบอย่าง เคร่งครัด

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตและ ประพฤตินิชอบ	เหตุการณ์ความเสี่ยงการ ทุจริตและประพฤตินิชอบ	ระดับของความเสี่ยง			วิธีในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการ ในการบริหาร จัดการความเสี่ยง
		โอกาส เกิด (L)	ผลกระทบ/ ความ รุนแรง (I)	ระดับ ความ เสี่ยงการ ทุจริต (L*I) (Risk Score)		
๒. การใช้รถยนต์ ส่วนบุคคล	๑. ผู้รับผิดชอบงานยังขาด ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ ระเบียบข้อ กฎหมายไม่ เพียงพอ เช่น ระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การ ใช้รถยนต์ของ อปท. และ ระเบียบพัสดุ เป็นต้น ๒. เจ้าหน้าที่พัสดุขาดการ ควบคุม การกำกับติดตาม หรือ ตรวจสอบทรัพย์สิน ของทาง ราชการให้พร้อม ใช้งาน ตลอดเวลา	๒	๓	๖ (ปาน กลาง)	๑. จัดทำ เผยแพร่ ระเบียบในการใช้รถ ส่วนบุคคลให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยทั่วกัน ๒. กำกับ ติดตาม ดูแลในการใช้รถส่วนบุคคล ให้เป็นไปตามระเบียบที่ กำหนด ๓. ผู้บังคับบัญชา กำกับดูแลให้ เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติตามระเบียบอย่าง เคร่งครัด	๑. การใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ของหน่วยงาน มีความ เหมาะสมกับประเภทการ ใช้งาน ๒. มีการขออนุญาตการใช้ รถส่วนบุคคล จากผู้บังคับบัญชาตามระเบียบ การใช้รถฯ ๓. รถยนต์ส่วนบุคคล นำไปใช้งานใน ราชการ อย่างแท้จริง

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตและ ประพฤตินิชอบ	เหตุการณ์ความเสี่ยงการ ทุจริตและประพฤตินิชอบ	ระดับของความเสี่ยง			วิธีในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการ ในการบริหาร จัดการความเสี่ยง
		โอกาส เกิด (L)	ผลกระทบ/ ความ รุนแรง (I)	ระดับ ความ เสี่ยงการ ทุจริต (L*I) (Risk Score)		
๓. การอนุมัติ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัติการ อำนวยการ ความสะดวก ในการพิจารณา อนุญาตของทาง ราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	-การรับของขวัญหรือ ผลประโยชน์ หรือการรับ สินบน ๑. ใช้ตำแหน่งหน้าที่ ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ให้แก่ บุคคลหรือ ผู้รับบริการ ๒. การรับสินบนหรือของ กำนัลซึ่งส่งผลต่อการ ปฏิบัติหน้าที่	๓	๓	๙ (สูง)	๑. จัดทำเอกสารที่ระบุรายละเอียดข้อ ปฏิบัติ ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานที่จะเป็นการป้องกันการ การไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับ การทุจริตในเรื่อง ต่าง ๆ ๒. จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบน ให้ ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรทุกระดับถือ ปฏิบัติตาม แนวทางมาตรการป้องกัน การรับสินบนและ การกำกับดูแลอย่าง เคร่งครัด ๓. กำหนดนโยบาย มาตรการ แนว ทางการ ปฏิบัติที่ดีเพื่อเป็นการป้องกันการ การรับสินบน	- ไม่มีเรื่องร้องเรียน รายละเอียดข้อมูล การ ดำเนินงาน - เฝ้าระวังและติดตามอย่าง ต่อเนื่อง